Hoofdkantoor Hertog Aalbrechtweg 22, Alkmaar
Postadres Postbus 9276, 1800 GG ALKMAAR
Website www.ggdhollandsnoorden.nl
IBAN NL48 BNGH 0285 1311 84
KvK 371 59 559

de colleges van burgemeester en wethouders en gemeenteraden van de aan GGD Hollands Noorden deelnemende gemeenten

Uw kenmerk	:		E-mail	:	ykoopen@ggdhn.nl
Ons kenmerk	:	20241213_bestuur	Datum	:	13 december 2024
Contactpersoon	:	mw. mr. Y.C. Koopen	Bijlage(n)	:	1
Telefoonnummer	:	06-51955857	Onderwerp	:	Kadernota 2026

Geacht college, geachte raad,

Hierbij biedt het dagelijks bestuur van GGD Hollands Noorden (GGD) u de Kadernota 2026 aan voor zienswijzen van de gemeenteraden. De Kadernota wordt in de vergadering van het algemeen bestuur van 12 maart 2025 vastgesteld, de zienswijzen van uw gemeente maken deel uit van de beraadslaging. Graag geven wij op een aantal punten uit de Kadernota 2026 een nadere toelichting.

Voorgesteld besluit

Het dagelijks bestuur stelt voor om een positieve zienswijze af te geven op de Kadernota 2026 en het scenario van keuze kenbaar te maken. Hieronder lichten wij toe hoe wij tot dit voorstel gekomen zijn en gaan we inhoudelijk in op de Kadernota 2026 en de (bezuinigings)scenario's.

Voorgeschiedenis

Bijna alle gemeenten worden vanaf 2026 geconfronteerd met een lagere bijdrage in het Gemeentefonds. De Regietafel Noord-Holland Noord heeft alle gemeenschappelijke regelingen daarom per brief d.d. 5 juli 2024 bezuinigingsrichtlijnen voorgesteld, waarbij de gemeenschappelijke regelingen twee scenario's moeten uitwerken van structurele bezuiniging van 3 en 5% op de gemeentelijke bijdrage 2026. Op verzoek van de gemeenten in de regio Alkmaar is daar een scenario van 7% aan toegevoegd. De Regietafel verzocht ook daarbij inzichtelijk te maken wat de effecten zijn op het niveau van taken en impact. De scenario's zijn toegevoegd aan de Kadernota 2026.
GGD Hollands Noorden heeft al voordat de bezuinigingsrichtlijn was ontvangen samen met de leden van het algemeen bestuur op 29 mei 2024 een eerste beeldvormende bijeenkomst gehouden. De leden zijn daarbij meegenomen in de taken van de diverse onderdelen en zijn daarna met elkaar in gesprek gegaan over beperken dan wel afstoten van taken, efficiency, verhogen inkomsten en dergelijke. In het najaar zijn op 25 september 2024 en 23 oktober 2024 de nadere uitwerking van de discussie en suggesties vanuit de bestuursleden in een beeldvormend overleg met het algemeen bestuur besproken. Het dagelijks bestuur heeft met inachtneming van de input vanuit het algemeen bestuur uiteindelijk de opdracht uitgewerkt in de gevraagde scenario's rekening houdend met de maatschappelijke impact en wettelijke kaders.

Kadernota 2026

De Kadernota 2026 geeft inzicht in de ambities voor de GR taken 2026 en maakt deel uit van de Planning & Control cyclus (P&C cyclus) van de GGD. Deze hoofdlijnen worden in de begroting 2026 meer gedetailleerd uitgewerkt, waarbij ook onderscheid wordt gemaakt tussen de GR taken en (aanvullende) diensten. Het format van de kadernota is gebaseerd op de handreiking van de Regietafel Noord-Holland Noord voor

GGD Hollands Noorden
Samen werken aan gezond leven

Hoofdkantoor Hertog Aalbrechtweg 22, Alkmaar
Postadres Postbus 9276, 1800 GG ALKMAAR
Website www.ggdhollandsnoorden.nl
IBAN NL48 BNGH 0285 1311 84
KvK 371 59 559

gemeenschappelijke regelingen. In de bijlagen bij deze Kadernota zijn de kosten voor gemeenten uitgesplitst naar GR taken en aanvullende diensten.

Doelstellingen

In 2026 blijft de GGD zich inzetten om de GGD te positioneren als regionale kennis- en adviespartner. Daarnaast werkt de GGD domein overstijgend samen (met onder andere ketenpartners sociaal domein, onderwijs, het regionale zorgnetwerk AMR, GGD'en en Veiligheidsregio). Daarnaast sluit de GGD aan bij landelijke ontwikkelingen, zoals het versterken van de publieke gezondheid en de digitale ontwikkelingen die in samenwerking met de GGD'en worden opgepakt.

De volgende ontwikkelingen zijn ook in 2026 relevant voor de taken en diensten die door de GGD worden uitgevoerd:

- de GGD blijft samen met gemeenten en ketenpartners werken aan het vergroten van de kansen op gezondheid (Terugdringen gezondheidsachterstanden);
- de verwachting is dat het aantal nieuwkomers in Nederland zal toenemen door (dreiging) van (burger)oorlogen, toenemende arbeidsmigratie en klimaatverandering;
- informatie gestuurd werken: de koppeling tussen data, advies, beleid en strategie moet worden versterkt. De epidemiologische data (uit onderzoek en uit de registraties van de verschillende afdelingen) wordt breder ingezet;
- ontwikkelingen en verplichtingen op het gebied van duurzaamheid, klimaatverandering en krapte op de arbeidsmarkt.

Uitwerking scenario's en bezuinigingsmaatregelen

In deze Kadernota 2026 is in eerste instantie de ingezette financiële lijn van de Begroting 2025 bestendigd. De indexatie voor 2026 is gebaseerd op de hoogte die de Regietafel Noord-Holland Noord in de indexatiebrief kenbaar heeft gemaakt. Voor de begroting 2026 gaat dit om 7,2% loonindexatie en 8% prijsindexatie.

In de Kadernota zijn feitelijk 4 scenario's uitgewerkt:

1. scenario ongewijzigd beleid (vanaf pagina 7 en verder)
2. bezuinigingsscenario 3% (vanaf pagina 22 en verder)
3. bezuinigingsscenario 5% (vanaf pagina 42 en verder)
4. bezuinigingsscenario 7 % (vanaf pagina 63 en verder).

Daarbij is steeds het effect op de gemeentelijke bijdragen op de verschillende taken en diensten uitgewerkt. Bij de scenario's 3%, 5% en 7 % zijn de bezuinigingsmaatregelen in beeld gebracht. Gemeenten hebben ook verzocht de maatschappelijke effecten van de bezuinigingsmaatregelen inzichtelijk te maken in de kadernota. Daarbij is een onderverdeling gemaakt in de impact die de bezuiniging heeft:

- Blauw: efficiency bevorderend;
- Groen: niet perse wenselijk (maar relatief beperkt maatschappelijke impact);
- Oranje: onwenselijk met politiek maatschappelijke impact (technisch mogelijk).
- Rood: niet uit te voeren maatregelen met wettelijke of maatschappelijk irrationele impact.

In de voorgestelde bezuinigingsbedragen is het uitgangspunt opgenomen dat er van het totaal te bezuinigen bedrag 20% bezuinigd wordt op de overheadkosten. Zo beweegt bezuiniging op de overhead mee in de scenario's.

GGD Hollands Noorden
Samen werken aan gezond leven

Hoofdkantoor Hertog Aalbrechtweg 22, Alkmaar
Postadres Postbus 9276, 1800 GG ALKMAAR
Website www.ggdhollandsnoorden.nl
IBAN NL48 BNGH 0285 1311 84
KvK 371 59 559

Bezuinigingsmaatregelen

In onderstaande tabel is gespecificeerd welke bezuiningsmaatregelen in de scenario's zijn opgenomen, waarbij de kleur de mate van impact aangeeft. Maatregelen 16 t/m 22 zijn geïnventariseerd, maar niet opgenomen in de scenario's (nadere toelichting volgt onder de tabel).

Nr	Omschrijving bezuinigingsmaatregel	3%	5%	7%
1	Stoppen met laagdrempelig en vrij toegankelijk opvoedspreekuur (JGZ)	X	X	X
2	Stoppen met voorlichting aan ketenpartners en jaarlijks HG/KM symposium (VT)	X	X	X
3	Stoppen met procesregie buiten kantoortijden voor tijdelijk huisverbod (VT)	X	X	X
4	Organiseren van 1 frontoffice (OGGZ)	X	X	X
5	Stoppen met advies/ondersteuning veiligheidsketen (OGGZ)	X	X	X
6	Alternatieve huisvesting (OGGZ)	X	X	X
7	Stoppen met advisering infectiepreventie aan scholen en instellingen	X	X	X
8	Verminderen telefonische bereikbaarheid en spreekuren (TBC, Reizigers en SG)	X	X	X
9	Verminderen advisering Medische Milieukunde	X	X	X
10	Stoppen met aanbod themabijeenkomsten en cursussen tijdens zwangerschap		X	X
11	Stoppen met wegen en meten van alle leerlingen in 2e klas voortgezet onderwijs		X	X
12	Verminderen inzet Epidemiologie en Gezondheidsbevordering		X	X
13	Stoppen met regionale/landelijke pilots VT		X	X
14	Verminderen inzet VT door versterken wijkteams		X	X
15	10% minder inspecties kinderopvang			X
16	Stoppen met Toeleiding Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)			
17	Stoppen met aanbod stageplekken VT			
18	Verminderen beschikbaarheid VT (19.30 uur naar 17.00 uur)			
19	Stoppen met MDA++ (Veilig Thuis)			
20	Van twee naar één individueel contactmoment JGZ op het VO (klas 3 VO vervalt)			
21	Van twee naar één individueel contactmoment JGZ op het BO (groep 7 BO vervalt)			
22	5% minder personeel op wettelijke taken VT (adviezen, meldingen, onderzoeken)			

Bezuinigingsscenario 3%

In het bezuinigingsscenario 3% zijn 9 bezuinigingsmaatregelen opgenomen, waarvan 6 maatregelen betrekking hebben op aanvullende diensten en 3 maatregelen op GR-taken. In de tabel op pagina 26 zijn de bezuinigingsmaatregelen aangevuld met de maatschappelijke effecten, verplichting van gemeente op basis van wetgeving en met (verschuivende) risico's. De kleur geeft de mate van impact aan. In dit bezuinigingsscenario zijn vooral maatregelen opgenomen die een "groene" en "oranje" impact hebben en geen maatregelen met een "rode" impact.

Het dagelijks bestuur is bij dit scenario en deze maatregelen van mening, dat dit haalbaar en uitvoerbaar is, zonder te grote impact op de maatschappij en onze inwoners.

Bezuinigingsscenario 5%

Het bezuinigingsscenario 5% bevat 14 bezuinigingsmaatregelen. Dit bestaat uit de 9 bezuinigingsmaatregelen die ook zijn opgenomen in het scenario 3% (maatregel 1 t/m 9) aangevuld met 5 bezuinigingsmaatregelen (maatregel 10 t/m 14) op GR taken van GGD HN. In de Kadernota 2026 zijn vanaf pagina 46 de maatschappelijke effecten van deze maatregelen beschreven.

De vijf extra toegevoegde maatregelen in dit scenario gaan over JGZ, epidemiologie & gezondheidsbevordering en niet wettelijk verplicht uit te voeren taken Veilig Thuis. Dit zijn maatregelen waarvan het dagelijks bestuur

Hoofdkantoor Hertog Aalbrechtweg 22, Alkmaar
Postadres Postbus 9276, 1800 GG ALKMAAR
Website www.ggdhollandsnoorden.nl
IBAN NL48 BNGH 0285 1311 84
KvK 371 59 559

van mening is dat ze uitvoerbaar zijn, maar waarbij de impact toeneemt voor de kwetsbare groepen. Daarnaast zijn een aantal maatregelen opgenomen die vooral gevolgen hebben voor de samenwerking met en advisering aan netwerkpartners en gemeenten.

Bezuinigingsscenario 7%

Het bezuinigingsscenario 7% bevat 15 bezuinigingsmaatregelen. Dit bestaat uit 14 bezuinigingsmaatregelen met “blauwe, groene en oranje” impact, die ook zijn opgenomen in het scenario 5% en aangevuld met 1 bezuinigingsmaatregel met “rode” impact; 10% minder inspecties kinderopvang. Deze maatregel (nummer 15) heeft het dagelijks bestuur ondanks de ‘rode’ impact wel opgenomen in dit bezuinigingsscenario omdat naar het oordeel van het dagelijks bestuur hier meer ruimte te vinden is in de wettelijke mogelijkheden. Indien hier toe besloten wordt, gaat het dagelijks bestuur dit in 2025 verder onderzoeken.
In de Kadernota 2026 staan vanaf pagina 67 de bezuinigingsmaatregelen opgenomen die deel uitmaken van dit scenario, weer inclusief de maatschappelijke effecten, verplichting van gemeente op basis van wetgeving en (verschuivende) risico’s.

Toelichting op maatregelen 16 t/m 22

Het dagelijks bestuur heeft in totaal 22 maatregelen onderzocht, waarvan de maatregelen 1 t/m 15 in scenario’s zijn opgenomen. Indien er meer bezuinigd moet gaan worden, moeten er extra maatregelen genomen worden. Het dagelijks bestuur heeft hiervoor de maatregelen 16 t/m 22 onderzocht (zie bijlage 5, pagina 85 van de Kadernota 2026). Hieronder worden deze toegelicht.
Het stoppen met de toeleiding VVE (maatregel 16) door de GGD is technisch mogelijk. Het schrappen van deze taak zorgt niet voor een bezuiniging in de gemeentebegroting, omdat deze taak landelijk gesubsidieerd wordt.
Het dagelijks bestuur constateert dat het stoppen met aanbod stageplekken bij VT (maatregel 17) technisch mogelijk is, maar het bieden van stagemogelijkheden draagt positief bij in het vervullen van vacatures bij Veilig Thuis. Het dagelijks bestuur ziet geen ruimte om op de (wettelijke) taken van Veilig Thuis (maatregelen 18, 19 en 22) te bezuinigen, gezien de maatschappelijke effecten en het risico op extra kosten voor gemeenten.
Het dagelijks bestuur is van mening dat de twee mogelijkheden bij de Jeugdgezondheidszorg (maatregel 20 en 21) namelijk het laten vervallen van de contactmomenten, in het voortgezet onderwijs in klas 3 en in het basisonderwijs in groep 7, op grond van de huidige wetgeving niet toegestaan zijn. Het toch in gang zetten van deze maatregelen, kan leiden tot een aanwijzing door de Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ).

Algemene reserve en risico’s

Als gevolg van het Cao-gat, dat is ontstaan in 2023, is de GGD niet in staat om vermogen op te bouwen in 2024 en 2025 en staat de algemene reserve onder grote druk. Bij een negatieve algemene reserve is het, conform het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader gemeenschappelijke regelingen, aan de deelnemers om het tekort direct aan te vullen, zodat geen negatieve algemene reserve ontstaat.
In 2026 is de (geprognosticeerde) algemene reserve dan ook ontoereikend om financiële risico’s op te vangen. Afhankelijk van besluitvorming over de bezuinigingsscenario’s ontstaat er vanaf 2026 een groot financieel risico op frictiekosten door de bezuinigingsopgave van gemeenten. In de bijlagen is in de uitwerking van de drie bezuinigingsscenario’s het bijbehorende risicoprofiel, op frictiekosten door de bezuinigingsopgave, opgenomen.

Indienen van en besluitvorming over de zienswijzen

Het dagelijks bestuur beseft zich terdege dat er sprake is van financieel zwaar vaarwater bij een groot aantal gemeenten en wil ook bijdragen aan een oplossing voor gemeenten.

Hoofdkantoor Hertog Aalbrechtweg 22, Alkmaar
Postadres Postbus 9276, 1800 GG ALKMAAR
Website www.ggdhollandsnoorden.nl
IBAN NL48 BNGH 0285 1311 84
KvK 371 59 559

De zienswijzen van uw gemeenteraad zien wij graag voor 1 maart 2025 tegemoet. U kunt deze (bij voorkeur digitaal) toezenden aan het algemene mailadres (info@ggdhn.nl) dan wel rechtstreeks aan de directiesecretaris (ykoopen@ggdhn.nl). De Kadernota 2026 wordt in het algemeen bestuur van 12 maart 2025 besproken en vastgesteld. Uw zienswijzen maken deel uit van de beraadslagingen. Na de vergadering van het algemeen bestuur informeren wij u over de besluitvorming. De vergaderingen van ons algemeen bestuur zijn live te volgen of achteraf te bekijken via onze website.

Hoogachtend,
het dagelijks bestuur,

M.M.J. van Gent
13-12-2024

M.M.J. van Gent,
voorzitter,

E.J. Paulina,
secretaris-directeur.

Digitaal verzegeld door Zynyo B.V.
Datum: 13-12-2024 10:52 CET
Document ID:
90c80947-28ee-4818-9176-6300b1346da3